

МИСЛОВНАТА НАГЛАСА НА ПРОФЕСИОНАЛНИЯ СЧЕТОВОДИТЕЛ И БОРБАТА С КОРУПЦИЯТА

Tanya Varman

*Заместник директор, Етика, Институт на дипломираните
счетоводители по управленско счетоводство*

Над две трети (69%) от 176-те държави, включени в Индекса на „Трансперънси интернешънъл“ за възприемане на корупцията 2016 г. получават оценка под 50 от общо 100 (0 се счита за възприемана като изключително корумпирана, а 100 се счита за „напълно чиста“).

Очевидно има какво да се направи в борбата и справянето с глобалната корупция.

По-рано през годината Международната федерация на счетоводителите (IFAC) откри положителната роля на счетоводната професия в борбата с корупцията, идентифицирайки три жизнено важни области на действие: дейности, осъществявани в сътрудничество сред всички сектори, прозрачно и отговорно управление на публичните финанси и – в подкрепа на обществения интерес – по-мощно възприемане на висококачествени международни стандарти за финансово отчитане, одит и етика.

Етиката играе ключова роля за счетоводната професия. Общопризнат е фактът, че през последните години има повишено внимание към бизнес етиката, продиктувано отчасти от множеството широко отразени бизнес скандали, привлекли глобално внимание. Случаите на измама и корупция могат да окажат влияние върху организации от всякакъв мащаб и всеки сектор в световен план. Нито един финансист не може да се самоуспокоява за риска, че е възможно някъде в организацията да възникне случай на неправомерно действие или организацията да стане обект на външни измамници, като трябва да запази повишено внимание за прилагане на съответния етичен кодекс. За професионалните счетоводители, които имат задължение да поддържат почтеността и обективността посредством своята ангажираност със съответния етичен кодекс, съществува ясно изискване да не представят съзнателно факти по неправилен начин или да подчиняват своята преценка на преценките на други лица, както и да бъдат прями и честни във всички професионални и бизнес взаимоотношения.

Управленските счетоводители, с тяхното обучение за анализиране и интерпретиране както на финансови, така и на нефинансови данни, са в състояние да подложат на критична оценка информация, която изглежда подозрителна, и да запазят бдителност при проучване на веригата на доставките,

както и при интерпретиране на местата, където вероятно съществува висок риск – независимо дали става въпрос за пазар, продуктова линия или съдружници и доставчици. Те играят важна роля и при оказване влияние върху организацията за това тя да въведе в действие подходящи системи, допринасяйки за етичната организационна култура и своевременното придвижване за разрешаване от висшестоящите управленски нива на идентифицирани проблемни въпроси – като всичко това изпълнява предпазни функции по отношение на организацията. Неотдавна въведеният от Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители стандарт относно случаите на неспазване на изискванията на закони и нормативни разпоредби предлага допълнителни насоки както за адресиране, така и за докладване до по-висшестоящите нива на тези въпроси. Професионалните счетоводни организации в глобален мащаб предприемат стъпки за включване на стандарта в техните съответни етични кодекси.

Борбата с измамите и корупцията продължава да бъде във фокуса на вниманието на срещите на Г7 и Г20, доколкото подкупите и корупцията са признати като пречка за икономическия растеж. Това е тема, на която бе даден приоритет по време на проведената през 2016 г. в Лондон и посветената на борбата с корупцията среща на високо равнище, която събра на едно място група световни лидери от 43 държави, поели общо 648 ангажимента за борба с корупцията. През последните няколко години ставаме свидетели и на нарастващ обем законодателни мерки, като се очаква тези усилия да дадат резултат. Така например през 2016 г. станахме свидетели на най-забележителната година от гледна точка на налагане принудително изпълнение в историята на Закона на САЩ за противодействие на корупцията в чужбина, като 27 компании платиха приблизително 2.48 милиарда щатски долара за разрешаване на делата. През 2016 г. ставаме свидетели и на фокусирането върху дела срещу отделни ръководни кадри и чуждестранни длъжностни лица.

Публикуваните неотдавна Насоки на CGMA за борба с измамите и корупцията, заедно с прегледа на „Трансперънси интернешънъл“ на текущите тенденции и техния глобален индекс 2016 г. за възприемане на корупцията, открояват ролята на счетоводната професия.

Основните въпроси за лицата, натоварени с надзорни функции, следва да включват:

- Какъв е ангажиментът на високо равнище за противодействие на измамите и корупцията и с какви ресурси разполагаме в подкрепа на този ангажимент?
- Как процесите на борба с измамите и корупцията са залегнали в нашите процедури за контрол? Пропорционални ли са те на съответните рискове, обстоятелства и култура?

- Въведени ли са механизми за предоставяне на обратна информация и отчитане и дали те са широко известни, ползващи се с доверие и надлежно прилагани?
- Какви планове са въведени в действие за разследване на нередности, когато такива възникват, и дали ние сме последователни в нашите действия?
- Как осъществяваме текущо наблюдение върху прилагането и ефикасността на нашите програми за противодействие на корупцията и как това води обратно до съответните подобрения?

Както коментират от „Трансперънси интернешънъл“: *В крайна сметка професионалните счетоводители и одитори биха могли да играят жизнено важна роля в борбата и справянето с корупционното поведение. Нагласата за щателно проучване и критично мислене ще разкрие аномалии и нередности и ще спомогне за предаване на посланието в рамките на цялата организация, че случаите на подкупи и корупция винаги ще бъдат разкривани.*

Tanya Varman работи като Заместник-директор по въпросите на етиката в СИМА и като част от звеното по управленско счетоводство на Асоциацията на международните дипломирани професионални счетоводители – партньорство между AICPA и СИМА. Тя дава своя принос за разяснителната програма на Асоциацията по въпросите на отговорния бизнес и свързаните с това въпроси за дипломирани счетоводители по глобално управленско счетоводство (CGMA) и студенти в световен мащаб. Преди това е работила за Международния форум на бизнес лидерите (IBLF), глобална организация с нестопанска цел, работеща с бизнес лидери с цел предоставяне на иновативни решения на предизвикателствата пред устойчивото развитие с фокус върху проблемите на общото управление, човешките права и борбата с корупцията. Предходни нейни роли включват организационно развитие, дейност в защита на обществените интереси и управленски позиции както в търговски компании, така и в организации с нестопанска цел във Великобритания, САЩ, Южна Африка и Азия. Тя притежава CIPD квалификация и има академична подготовка в областта на Международни отношения и развитие.